

1. בחוק זה —

"המנהל" — מנהל המכס ומע"מ;

"חוק הפיקוח על המטבע" — חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח—1978¹;

"ההיתר הכללי" — היתר הפיקוח על המטבע, התשל"ח—1978²;

"תושב ישראל", "תושב חוץ", "בעל פטור", "פקדון לא תושב" ו"פקדון תושב (פיצויים)" — כמשמעותם בהיתר הכללי;

"סוחר מוסמך" ו"מטבע חוץ" — כמשמעותם בחוק הפיקוח על המטבע;

"סוכן נסיעות" — מי שעסקו או חלק מעסקו מכירת שירות קרקע;

"חוק מס ערך מוסף" — חוק מס ערך מוסף, התשל"ו—1975³;

"מס", "עוסק" ו"מבטח" — כמשמעותם בחוק מס ערך מוסף;

"שער המכירה" — מחיר המכירה להעברות והמחזאות או למזומנים, לפי הענין, שבו מוכר סוחר מוסמך את מטבע החוץ;

"השער היציג", של מטבע חוץ פלוני — השער היציג שפרסם בנק ישראל לאותו מטבע חוץ;

"חברת אשראי" — תאגיד העוסק בהנפקת כרטיסי אשראי שבאמצעותם קונה מי שנוסע לחוץ לארץ נכסים או שירותים בחוץ לארץ;

"שירות" — כל עשייה בתמורה למען הזולת שאיננה מכר, למעט עסקת אשראי והפקדת פקדון, לרבות כל אחד מאלה:

(1) הקניית זכות או טובת הנאה בנכסים בלתי מוחשיים, למעט זכות על פי גייר ערך ומסמך סחיר;

(2) מתן מתנה או תמיכה ותשלום דמי מזונות, פנסיה, גימלה או תגמול;

(3) תשלום משכורת וכיסוי הוצאות לעובד הנמצא בחוץ לארץ בשליחות המשלם; ולגבי מי שקנה מטבע חוץ לצורך נסיעה לחוץ לארץ — גם לרבות מכר טובין שתמורתם הכוללת היא בגבולות הסכומים המותרים לפי ההיתר הכללי;

"שירות קרקע" — שירות כמפורט להלן, הניתן בחוץ לארץ והנמכר בישראל על ידי סוכן נסיעות, למי שנוסע לחוץ לארץ, לרבות ייעוץ וכל פעולה אחרת הכרוכה בנסיעה:

(1) סיורי תיירים, לרבות שירותי הדרכה;

(2) שירותי הארחה, לרבות לינה וארוחות;

* נתקבל בכנסת ביום י"ח בחשון התשמ"ה (13 בנובמבר 1984); הצעת החוק דוברי הסבר פורסמו בה"ח 1698, התשמ"ה, עמ' 10.

1 ס"ח התשל"ח, עמ' 108.

2 ק"ת התשל"ח, עמ' 1006.

3 ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

(3) השכרת כלי רכב, כלי שיט וכלי טיס ;

(4) נסיעות, למעט הסעה שיש עליה פטור לפי סעיף 10(א)1;

(5) שירותי בידור ;

"שירות מיובא" — שירות, לרבות שירות קרקע, שתמורתו, כולה או מקצתה, שולמה במטבע חוץ, לרבות תשלום כאמור דרך מימוש ערבות או שעבוד, ושירות שהוא תשלום במטבע חוץ, הכל כשמטבע החוץ מועבר לחוץ לארץ ;

"העברת מטבע חוץ לחוץ לארץ" — לרבות כל אחד מאלה :

(1) הפקדת מטבע חוץ בפקדון לא תושב של תושב חוץ או של בעל פטור ;

(2) הוצאת שיק בנקאי במטבע חוץ, העברה בנקאית לחוץ לארץ, ולענין מי שנוסע לחוץ לארץ — גם הוצאה או העברה כאמור שנעשתה לאחר היציאה מהארץ ;

(3) קניית מטבע חוץ או משיכתו באמצעות כרטיס אשראי בחוץ לארץ ;

(4) תשלום בחוץ לארץ בדרך קיווז, בדרך חליפין או בכל דרך אחרת ;

ולמעט משיכת מטבע חוץ מפקדון לא תושב של בעל פטור ותשלומים שבעל פטור שילם כדין בחוץ לארץ במטבע חוץ שמקורו בחוץ לארץ.

2. (א) תושב ישראל יהיה חייב בהיטל על יבוא שירות מיובא.

(ב) סוכן נסיעות יהיה חייב בהיטל —

(1) על יבוא שירות קרקע מיובא ;

(2) על מכירת שירות קרקע למי שנוסע לחוץ לארץ.

(ג) שיעור ההיטל יהיה 15 אחוזים ממחיר השירות.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), מהיטל על שירות שהוא הסעה בכלי שיט יופחת ההיטל על פי חוק היטל על נסיעה לחוץ לארץ, התשמ"ג—1983 (להלן — היטל נסיעה), ובלבד שסכום ההיטל לפי חוק זה בצירוף היטל הנסיעה לא יפחת, לאחר ההפחתה האמורה, מסכום היטל הנסיעה.

3. (א) ההיטל על שירות מיובא יחושב במטבע ישראלי לפי שער המכירה במועד החיוב בהיטל.

(ב) היטל על שירות קרקע שהנוסע שילם תמורתו במטבע חוץ יחושב במטבע ישראלי לפי השער היציג שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב.

4. (א) ישר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת —

(1) לשנות את שיעור ההיטל ;

(2) לקבוע שיעורי היטל אחרים על יבוא ומכירה של שירותי קרקע, לרבות כרישת שירות כמפורט בהגדרת "שירות קרקע" אף שלא מידי סוכן נסיעות ;

(3) לקבוע שיעור היטל אחר לגבי תשלום בעד שירות מיובא הנעשה באמצעות כרטיס אשראי.

(ב) הועלה שיעור ההיטל לאחר שהוסכם על יבואו של שירות מיובא, תחול ההעלאה לגבי אותו חלק מהשירות שתמורתו טרם הועברה לחוץ לארץ.

(ג) הועלה שיעור ההיטל לאחר שהוסכם על מכירת שירות קרקע והנסיעה טרם בוצעה, תחול ההעלאה לגבי אותו חלק מהשירות שתמורתו טרם שולמה לסוכן הנסיעות, והוא רשאי לדרוש מן הנוסע שישלם את סכום ההיטל הנוסף שנתחייב בו, זולת אם נקבע אחרת בהסכם או בכל דין הדן בפיקוח על המחירים.

5. (א) מחירו של שירות מיובא מסויים הוא סכום מטבע החוץ המועבר בשלו לחוץ לארץ.

(ב) מחירם של כלל השירותים המיובאים, לרבות טובין, שרוכש תושב ישראל בעת שהותו בחוץ לארץ, הוא סכום מטבע החוץ שקנה לצורך נסיעתו.

(ג) מחירו של שירות קרקע הוא סך כל התמורה שקיבל סוכן הנסיעות בשלו, פחות מחיר כרטיס להסעה בכלי טיס שיש עליה פטור לפי סעיף 10(א)(1).

6. מועד החיוב בהיטל הוא —

(1) ביבוא שירות מיובא מסויים — יום העברת מטבע החוץ לחוץ לארץ;

(2) ברכישת שירותים כאמור בסעיף 5(ב) — עם קניית המזומנים, המחאות הנוסעים או השיק הבנקאי המשוד לפקודת הרוכש; בהעברה בנקאית — במועד ההעברה; ובמשיכה באמצעות כרטיס אשראי — במועד חיוב חשבונו של המושך אצל סוחר מוסמך;

(3) במכירת שירות קרקע — יום קבלת התמורה בידי סוכן הנסיעות, ואם שולמה בשיעורים — היום שבו נתקבל כל שיעור.

7. (א) ההיטל ייגבה במועד החיוב על ידי —

(1) סוחר מוסמך — לגבי מטבע חוץ שהועבר באמצעותו לחוץ לארץ;

(2) חברת אשראי — לגבי מחירו של שירות מיובא ששולם באמצעות כרטיס אשראי שהיא הנפיקה.

(ב) חברת אשראי שמסרה לסוחר מוסמך, בכתב, פרטים הדרושים לשם גביית ההיטל לפי סעיף קטן (א)(2) והורתה לו להעביר את ההיטל לאוצר המדינה, יצאה ידי חובתה לפי הסעיף האמור, ואותו סוחר מוסמך יהיה חייב בגביית ההיטל.

(ג) מי שגבה היטל יעבירו לאוצר המדינה לא יאוחר מתום יום העסקים השני שלאחר גבייתו, ולענין היטל בשל רכישת שירותים כאמור בסעיף 5(ב) — לא יאוחר מתום יום העסקים שלאחר גבייתו, או במועד אחר שקבע שר האוצר בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ד) סוחר מוסמך החייב בהיטל ישלמו לאוצר המדינה, לא יאוחר מתום יום העסקים השני שלאחר מועד החיוב.

(ה) בסעיף זה, "יום עסקים" — יום שאינו יום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א לפקודת סדרי שלטון ומשפט, התש"ח—1948⁵, ואינו יום העצמאות.

תשלום ההיטל
ודיווח בידי
סוכן נסיעות

8. סוכן נסיעות ישלם את ההיטל לאוצר המדינה באמצעות סוחר מוסמך לא יאוחז מתום יום העסקים השני שלאחר מועד החיוב או במועד אחר שקבע שר האוצר בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת.

תשלום ההיטל
ודיווח במקרים
אחרים

9. בשל שירות מיובא שתמורתו אינה מועברת לחוץ לארץ באמצעות סוחר מוסמך או באמצעות כרטיס אשראי ושיובא בחודש פלוני, יגיש החייב בהיטל דו"ח בטופס שייקבע וישלם את ההיטל באמצעות סוחר מוסמך ב־15 בחודש שלאחריו; הסוחר המוסמך יעביר את ההיטל לאוצר המדינה במועד האמור בסעיף 7 (ג).

10. (א) שירותים מיובאים פטורים מהיטל אם הוכח להנחת דעתו של המנהל כי הם אחד מאלה:

(1) הסעה בכלי טיס מישראל למקום בחוץ לארץ, או ממקום בחוץ לארץ למקום אחר בחוץ לארץ, או ממקום בחוץ לארץ לישראל, למעט אם התמורה שולמה במטבע חוץ שהנוסע קנה לצורך נסיעתו;

(2) הובלה וביטוח של טובין המיובאים לישראל או מיוצאים ממנה;

(3) יבוא שירותים בידי חברות ספנות וחברות תעופה כהגדרתן בסעיף 4 להיתר הכללי, הדרושים להפעלת הספנות או התעופה;

(4) העברת מטבע חוץ לארץ במסגרת עסקאות פורוורד כאמור בסעיף 40 להיתר הכללי ועסקאות עתידיות כאמור בסעיף 41 להיתר הכללי;

(5) קניית מטבע חוץ לצורך נסיעה לחוץ לארץ מתוך כספי פקדון תושב (פיצויים), בגבולות הסכומים המותרים להוצאה לחוץ לארץ לפי סעיף 31 (א) (1) ו־ (ב) להיתר הכללי, ובלבד שהקונה הוציא את מטבע החוץ אתו לחוץ לארץ;

(6) רכישת פנסיה, גימלה או זכות סוציאלית אחרת, המשולמת מאת מדינת חוץ או מוסד שהוא בשליטת מדינת חוץ, ותמורתה משולמת מתוך כספי פקדון תושב (פיצויים);

(7) העברת מטבע חוץ לחוץ לארץ בידי סוכן נסיעות בשל שירות קרקע שמכירתו פטורה מהיטל לפי סעיף קטן (ב);

(8) רכישת ביטוח משנה בחוץ לארץ בידי מבטח, וכן רכישת ביטוח בחוץ לארץ באמצעות סוכן של מבטח חוץ כשהסוכן הוא בעל רשיון מבטח לפי סעיף 15 (א) (2) לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א—1981⁶, או בעל פטור לפי סעיף 86 (א) לחוק האמור;

(9) שירותים מיובאים בידי יחיד שמקום מושבו הקבוע מחוץ לישראל, אם התשלום בעדם נעשה במטבע חוץ שמקורו בחוץ לארץ ואין זכות לתבוע מישראל;

5 ע"ר התש"ח, חוס' א', עמ' 1.
6 ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

10) יבוא שירות בידי סניף בחוץ לארץ של סוחר מוסמך עבור עצמו, אם התשלום בחוץ לארץ נעשה במטבע חוץ שמקורו בחוץ לארץ ושלא הועבר מישראל.

(ב) מכירת שירות קרקע לחושב חוץ, לבעל פטור או לבן זוגו או ילדו של בעל פטור, שתמורתו שולמה לסוכן הנסיעות במטבע חוץ בדרך שקבע המנהל, פטורה מהיטל.
(ג) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור מן ההיטל סוגים נוספים של שירותים או סוגי חייבים.

11. החייב בהיטל על שירות שמוטל עליו גם מס, יהא פטור מהמס על אותו שירות; הוראה זו לא תחול לגבי טובין שרכש מי שנסע לחוץ לארץ בעת שהותו בחוץ לארץ ושתמורתם שולמה במטבע חוץ שקנה לצורך נסיעתו.

12. (א) מי שהחייב לשלם היטל והוא הולק על חבותו רשאי להשיג עליה לפני המנהל תוך שלושים ימים מיום החיוב.

(ב) לא החליט המנהל בהשגה תוך שלושה חדשים מיום הגשתה, יראו את ההשגה כאילו נתקבלה.

(ג) הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל בהשגה רשאי לערער עליה לפני בית משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו.

(ד) הגשת השגה וערעור אינם דוחים את תשלום ההיטל.

(ה) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין בערעור לפי סעיף זה ובדבר החזר היטל בהתאם לפסק דין סופי בערעור לפי סעיף זה.

13. (א) ההיטל בשל שירות מיובא יוחזר, כולו או חלק יחסי ממנו, לפי הענין, באמצעות סוחר מוסמך, למי שנתחייב בו, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל אחד מאלה:

(1) בוטלה רכישתו של השירות או הופחת מחירו, ומטבע החוץ שנקנה לרכישתו, כולו או מקצתו, הוחזר לסוחר מוסמך;

(2) מטבע חוץ שנקנה לצורך נסיעה לחוץ לארץ, כולו או מקצתו, הוחזר לסוחר מוסמך.

(ב) היטל שיוחזר בשל שירות מיובא יהא על פי שיעור ההיטל בעת ששולם, ויחושב במטבע ישראלי לפי שער המכירה במועד החזר.

(ג) היטל ששולם בשל רכישת שירות קרקע שלא בוצע, כולו או מקצתו, יוחזר לסוכן הנסיעות אם הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי החזיר את התמורה שקיבל בשלו; ההחזר יהיה שיעור מן התמורה שהחזיר כאמור השווה לשיעור ההיטל בעת ששולם.

(ד) הוכח להנחת דעתו של המנהל ששולם היטל שלא היתה חובה לשלמו, כולו או מקצתו, יוחזר ההיטל.

(ה) היטל יוחזר לפי סעיף זה אם נדרש תוך שנה מיום ששולם.

14. הוראות חוק מס ערך מוסף לענין גביה, פנקסים, דוחות, קנסות, הפרשי הצמדה וריבית, עונשין וסמכויות ביצוע יחולו על ההיטל, לפי הענין, כאילו היה ההיטל מס, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

15. חוק זה יחול גם על המדינה.

פטור מס

השגה וערעור

חזר ההיטל
בשל שירות
מיובא

החלת הוראות
חוק מס ערך
מוסף

דין המדינה

16. תקנות שעת חירום (הפקדה בשל רכישת יירוטי תיירות בחוץ לארץ), התשמ"ה— ביטול
1984 ז' — בטלות.

17. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע
לביצועו.

18. (א) תחילתו של חוק זה ביום י"ח בחשון התשמ"ה (13 בנובמבר 1984), ותחולתו
שנה אחת מיום תחילתו.

(ב) הוראות חוק זה יחולו על כל חלק משירות מיובא מסויים שמטבע החוץ
בשלו הועבר לחוץ לארץ ביום תחילת חוק זה או אחריו ועל כל חלק משירות קרקע
שהתמורה בשלו שולמה לסוכן הנסיעות ביום תחילת חוק זה או אחריו.

(ג) לגבי כלל השירותים המיובאים שרכש תושב ישראל שנסע לחוץ לארץ ביום
תחילת חוק זה או אחריו, בעת שהותו בחוץ לארץ, יחולו הוראות חוק זה על אותו חלק
מכלל השירותים שמטבע החוץ בשלהם הועבר לחוץ לארץ ביום כ"ה בחשון התשמ"ד
(1 בנובמבר 1983) או אחריו, למעט תשלום בחוץ לארץ שנעשה לפני תחילתו של חוק זה
בדרך קיוזו או חליפין או בכל דרך אחרת.

(ד) מי שחוייב בהיטל לפי סעיף קטן (ג) וההיטל לא נגבה ממנו בעת העברת
מטבע החוץ לחוץ לארץ ישלם את ההיטל באמצעות סוחר מוסמך לפני יציאתו מהארץ
לפי שער המכירה במועד התשלום; מי שהמנהל הסמיכו לכך, רשאי לעכב את יציאתו
מן הארץ של נוסע שלא הוכיח ששילם את ההיטל כאמור.

יצחק מודעי
שר האוצר

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

7 ק"ת התשמ"ה, עמ' 10.

חוק לימוד חובה (תיקון מס' 11) (תיקון מס' 3), התשמ"ה—1984 *

1. בסעיף 8(ז) לחוק לימוד חובה (תיקון מס' 11), התשל"ח—1978 ז' —

(1) בפסקה (1), במקום "עד ד' בתשרי התשמ"ה (30 בספטמבר 1984)"
יבוא "עד כ"ו באלול התשמ"ו (30 בספטמבר 1986)";

(2) בפסקה (2), במקום "עד ט' בניסן התשמ"ה (31 במרס 1985)" יבוא
"עד א' בניסן התשמ"ו (31 במרס 1987)".

2. תחילתו של חוק זה ביום ד' בתשרי התשמ"ה (30 בספטמבר 1984).

יצחק נבון
שר החינוך והתרבות

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ח בחשון התשמ"ה (13 בנובמבר 1984); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1700,
התשמ"ה, עמ' 24.

1 ס"ח התשל"ח, עמ' 128; התש"ם, עמ' 162; התשמ"ב, עמ' 273.